

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
“ 01 ” “ 09 ” 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прикладна лінгвістика

Для студентів

спеціальності: 0.35 Філологія

спеціалізації: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)

освітніх програм: 035.04.01 Мова і література (англійська)

другого (магістерського) освітнього рівня

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>009.3/21</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« » 20 <u>21</u> р.	

Розробник: Колесник О.С., професор кафедри германської філології, д.філол.н.

Викладач: Колесник О.С., професор кафедри германської філології, д.філол.н.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 31 серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри германської філології

_____ (Гайдаш А.В.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська) другого (магістерського) освітнього рівня

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми
_____ (Буніятова І.Р.)

Робочу програму перевірено

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

На 20²¹ / 20²² н.р. _____ (Гайдаш А.В.) "26" 08 20²¹, протокол № 1.

На 20__ / 20__ н.р. _____ (" " __ 20__, протокол № __

На 20__ / 20__ н.р. _____ (" " __ 20__, протокол № __

На 20__ / 20__ н.р. _____ (" " __ 20__, протокол № __

Опис навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Англійська / українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 /120	
Курс	6	
Семестр	11	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	36	16
Модульний контроль	6	6
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	48	68
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Антропоцентрична спрямованість мовознавства, міждисциплінарний характер наукових розвідок, а також зрушення у ціннісних орієнтирах, що притаманних картинах світу сучасних етносів, ставлять нові вимоги до практичної цінності та етичної доцільності отримуваних наукових результатів. На початку ХХІ ст. актуальними є питання, пов'язані з моделюванням штучного інтелекту, процедурами вербального кодування та декодування інформації і реалізацією регулятивної функції мови; мовленнєвого впливу та мовленнєвої діагностики та терапії. Моделююча функція мови (прикладні можливості когнітивної лінгвістики, психолінгвістики), волюнтативна (практичне застосування теорії і практики вербальної комунікації, сугестивної лінгвістики) створюють перспективи для мовно-мовленнєвої діагностики, вироблення технік протистояння вербальним маніпуляціям, психокорекції тощо.

Навчальна дисципліна "прикладна лінгвістика" покликана розвивати системно-логічне мислення студентів, що поєднує операції аналізу та синтезу, створити у них уявлення про універсальні механізми взаємодії кодів та систем різної природи, розвивати навички багатоаспектної інтерпретації вербальної та лінгвокультурної інформації. Для забезпечення міцного засвоєння теоретичних знань виконуються завдання та індивідуальні проекти, спрямовані на дослідження функціонування граматичних явищ у конкретному лінгвістичному контексті.

Метою дисципліни є ознайомлення студентів зі наукового знання в контексті сучасних наукових парадигм і тенденції до міждисциплінарних студій. Особлива увага приділяється створенню уявлень про практичну цінність результатів наукових розвідок, можливість їхнього використання у різних сферах професійної та суспільної діяльності, у подальших наукових дослідженнях.

Прикладна лінгвістика ставить такі основні завдання:

- З'ясувати місце прикладної лінгвістики серед інших мовознавчих наук;
- Окреслити базові принципи прикладної лінгвістики;
- Ознайомити студентів з традиційними і новітніми методами наукового пошуку у міждисциплінарних студіях;
- Охарактеризувати інструменти теоретичного опису граматичної системи французької мови;
- Скерувати студентів на самостійний пошук релевантних наукових джерел, їх критичний аналіз, та вироблення власного погляду щодо дослідження поставлених проблем;
- збагатити студентів науковою термінологією з курсу "Прикладна лінгвістика".
- Сприяти формуванню у молодих науковців професійної, гуманістичної та суспільно-культурної етики.

Курс передбачає формування у студентів наступних компетентностей.

Загальні компетентності:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності та подальшого навчання й самовдосконалення, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- дослідницькі уміння (вміння знаходити специфічну інформацію з різних інформаційних джерел; вміння організувати та структурувати науково-дослідну працю);
- Застосування філологічних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи;

Фахові компетентності:

- **лінгвістична компетенція** (розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; розширена і глибока інформаційна обізнаність у лінгвістичній та перекладознавчій проблематиці);
- **науково-дослідна компетенція** (робити емпіричні дослідження; обмірковувати надійність науково-дослідної праці; розпізнавати типові моделі (приклади); організовувати та структурувати дослідження; робити статистичні підрахунки; аналізувати дані дослідження; обговорювати висновки та зміст науково-дослідної праці; презентувати дані науково-дослідної праці в усній або письмовій формі.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення курсу "прикладної лінгвістики" студенти повинні

Знати:

- Понятійний апарат прикладної лінгвістики та її місце серед інших лінгвістичних дисциплін;
- Універсальні характеристики та функції мовних систем, що уможливають використання отриманих результатів у практичній діяльності;
- Актуальні напрямки використання лінгвістичного знання;
- засади й способи створення мовних корпусів та їхнього використання;
- Універсальний алгоритм планування (прогнозування та діагностики) дискурсивної поведінки

Вміти:

- Здійснювати комплексні ментальні процедури обробки інформації;

- Працювати з корпусами
- Визначати адекватний набір методів і методик для виконання завдань прикладного характеру;
- Демонструвати прикладну цінність власних досліджень
- Здійснювати тактико-стратегічну організацію ситуативно релевантного виду дискурсу.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна роб.
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Системні характеристики мови як багатофункціонального коду.	9	2					7
Тема 2. Галузі прикладної лінгвістики.	8	2					6
Модульний контроль	2						
Разом	19	4					13
Змістовий модуль 2							
Тема 3. Лексикографія, корпусна лінгвістика	13	2	4				7
Тема 4. Комп'ютерні технології, автоматичний переклад, штучні мови та їхній синтез.	15	4	4				7
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8				14

Змістовий модуль 3							
Тема № 5. Прикладні аспекти дискурс-аналізу, теорії комунікації	13	2	4				7
Тема № 6. Прикладні аспекти нейролінгвістики та психолінгвістики.	11	2	2				7
Тема № 7. Прикладні аспекти когнітивної лінгвістики	15	4	4				7
Модульний контроль	2						
Разом	41	8	10				21
Підготовка та проходження контрольних заходів (іспит)		30					
Усього	120	18	18				48

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна роб.
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Системні характеристики мови як багатофункціонального коду.	11	2					10
Тема 2. Галузі прикладної лінгвістики.	11						10
Модульний контроль							
Разом	22	2					20
Змістовий модуль 2							
Тема 3. Лексикографія, корпусна лінгвістика	14	2	2				10
Тема 4. Комп'ютерні технології, автоматичний переклад, штучні мови та	13		2				11
Модульний контроль							
Разом	27	2	4				21

Змістовий модуль 3							
Тема № 5. Прикладні аспекти дискурс-аналізу, теорії комунікації	15	2	2				11
Тема № 6. Прикладні аспекти нейролінгвістики та психолінгвістики.	11						11
Тема № 7. Прикладні аспекти когнітивної лінгвістики	15	2	2				11
Модульний контроль							
Разом	41	4	4				33
Підготовка та проходження контрольних заходів (іспит)		30					
Усього	120	8	8				74

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Прикладна лінгвістика в аспекті сучасних наукових парадигм

Тема 1. Прикладна лінгвістика як практично орієнтована сфера перетину наукових парадигм і напрямків, її місце серед інших лінгвістичних дисциплін. Системні характеристики мовного коду. Що уможлиблюють використання результатів лінгвістичних розвідок у різних сферах діяльності, в тому числі наукових дослідженнях.

Тема 2. Галузі прикладної лінгвістики. Базові принципи та методи дослідження прикладної лінгвістики. Міждисциплінарний характер та тенденція до універсальності. Базові поняття лінгвістики (семантика, функція, референція, текст, дискурс, код, мовна особистість, картина світу та ін..) в прикладному аспекті.

Змістовий модуль II

Лексикографія та корпусна лінгвістика.

Прикладні аспекти комп'ютерної лінгвістики

Тема 3. Лексикографія. Короткі відомості з історії лексикографії. Типи словників. Специфіка словарної статті. Електронні та віртуальні словники. Корпусна

лінгвістика. Поняття корпусу. Складники корпусу. Обробка корпусних даних :: обробка тексту. Конкорданс. Національні корпуси. Способи пошуку й створення вибірок.

Тема 4. Комп'ютерні технології та лінгвістика. Мовна компетенція комп'ютерів. Напрямки комп'ютерної лінгвістики. Формальні мови та граматики. Контекстно-вільні мови і граматики. Контекстно-залежні граматики. Трансформаційні граматики. Граматики зв'язків. Статистичні моделі природних мов. Кількісні методи лінгвістичних досліджень. Автоматичний переклад, штучні мови та їхній синтез.

Змістовий модуль III

Мовна і мовленнєва діяльність людини крізь призму прикладної лінгвістики

Тема 5. Прикладні аспекти дискурс-аналізу та теорії комунікації. Сучасні підходи до визначення дискурсу. Інформація та семіотичні механізми її інтерпретації. Типологія дискурсу. Дискурс-аналіз як складова діагностичної діяльності, соціальної, політичної, юридичної аналітики. Терапевтичні потенції мовленнєвих конструктів. Типи комунікації. Прагматичні аспекти висловлювання. Комунікативні інтеракції як системо-твірний чинник (професійні, соціальні, територіальні, культурно-просвітницькі колективи).

Тема 6. Прикладні аспекти нейролінгвістики та психолінгвістики. Особливості будови нейронної мережі людини; нейрофізіологічні основи мовно-мовленнєвих здібностей людини. Проблема вродженої мови. Сучасні інтегративні студії: лінгвогенетика. Нейролінгвістичні основи інтерпретативної діяльності. Психосоматичні характеристики людини та типологія мовних особистостей. Типи акцентуації та мовленнєва поведінка. Розлади мовлення і діагностика захворювань. Прикладні аспекти психолінгвістики (судова психолінгвістика, психолінгвістика допиту, ідентифікація мовлення, мова і гендер, технології мовленнєвого впливу, техніка НЛП).

Тема 7. Прикладні аспекти когнітивної лінгвістики. Особливості когнітивних процесів: єдність раціонального та ірраціонального. Мапування світу й творення його картини. Базові когнітивні процедури. Формати представлення знань (концептуальне моделювання). Ізоморфізм мовно-мовленнєвих та когнітивних процесів. Мова як когнітивний інструмент.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2 ...		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1			4	4	5	5
Відвідування практичних занять	1						
Робота на семінарському занятті	10			4	40	5	50
Робота на практичному занятті	10						
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10						
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ							
Разом	-		32	-	77	-	89
Максимальна кількість балів: 198							
Розрахунок коефіцієнта: $198 / 60 = 3,3$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Теми для самостійного опрацювання:

1. Термінознавство, термінографія. Їх напрями. Термін як основна одиниця термінознавства. Ознаки термінів. Лінгвістична термінологія як особлива терміносистема. Лінгвістична термінографія. Державні стандарти термінів і визначень.

2. Мова та етнос. Етносоціальні функції мови. Етнолінгвістика. Об'єкт, предмет, завдання та напрями етнолінгвістики. Основні поняття етнолінгвістики (етнос, етнічна самосвідомість, рідна мова, національна мова, національно-мовна картина світу тощо). Поняття мовної картини світу. Концепти та їх типи.

3. Політична лінгвістика, її об'єкт, предмет, завдання та методи. Політичний дискурс. Політичні технології та мовно-мовленнєві маніпуляції. Мовне моделювання у політиці. Жанри політичної комунікації.

4. Типологія мов та мовні універсалиї.

5. Теоретичні та методологічні аспекти перекладу. Завдання лінгвістичної теорії перекладу. Види перекладу. Типи перекладу. Переклад у навчанні іноземної мови.

6. Мова й держава. Багатомовність і національна ідентичність.

7. Мова та ігрове моделювання

Список рекомендованої літератури

1. Абрамович С.Д., Чикаліна М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. – К., 2004.
2. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу / Ірина Олександрівна Голубовська. – К. : Логос, 2004. – 284 с.
3. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К.: Вид. дім „KM Academia”, 2000. – 218 с.
4. Єрмоленко С.Я. та ін. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. – К., 2001.
5. Партико, Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Партико. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. - 416 с.

Критерії оцінювання самостійної роботи

(Конспект із певної теми)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Виклад теоретичного матеріалу у логічній послідовності.	1 бал
2	Практична частина: визначення сфери використання теоретичних знань.	1 бал
3	Доцільна / логічна ілюстрація можливого використання теоретичних знань	1 бал
4	Стилістичне, орфографічне, графічне оформлення конспекту	1 бал
5	Логічність та вмотивованість висновків	1 бал
Разом		5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у формі творчих дослідницьких робіт, орієнтованих на використання знань з різних галузей лінгвістики, а також результатів власних досліджень, відображених у кваліфікаційних роботах, у розв'язанні проблемних життєвих ситуацій, розбудові потенційних соціально орієнтованих проектів.

Критерії оцінювання завдань з модульного контролю

(виконання та презентація індивідуального проекту)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Теоретичне підґрунтя проекту.	5 балів
2	Структурований і обґрунтований набір процедур з використанням лінгвістичних даних, орієнтований на	8 балів

	розв'язання специфічного завдання.	
3	Оформлення проекту у вигляді презентації	5 балів
4	Усна презентація і дискусія по проекту	5 балів
5	Логічність та вмотивованість висновків і перспектив	2 бали
Разом		25 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий (підсумковий) контроль здійснюється у формі усного іспиту. До білету входять 2 (два) теоретичні питання. Максимальна оцінка - **40 балів** (по 20 за питання).

Критерії оцінювання відповіді на іспиті: релевантність відповіді до поставленого запитання, прикладна орієнтованість, повнота, точність, логічність, наявність ілюстрацій прикладів, наявність і глибина висновків і бачення перспектив.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Теоретичне та прикладне мовознавство.
2. Функції мови в суспільстві та проблема їх визначення.
3. Змістова структура та напрями прикладної лінгвістики як наукової дисципліни. Міжпредметні зв'язки прикладної лінгвістики.
4. Комп'ютерна лінгвістика. Об'єкт, предмет і завдання комп'ютерної лінгвістики. Моделювання спілкування. Гіпертекстові технології представлення тексту.
5. Актуальні проблеми та напрями комп'ютерної лінгвістики (машинний переклад, автоматична обробка природної мови, автоматичне анотування, реферування, моделювання спілкування тощо).
6. Системи автоматичної обробки тексту (загальні принципи створення систем автоматичної обробки тексту, приклади систем автоматичної обробки тексту, лінгвістичні процесори та принципи їх будови).
7. Машинний переклад. Характеристика досвіду та проблем розробки систем машинного перекладу.
8. Об'єкт, предмет, завдання й методи психолінгвістики.
9. Мовленнєва діяльність, її види та структура з позицій психолінгвістики.
10. Психолінгвістичні теорії породження, сприймання та засвоєння мовлення.
11. Прикладні аспекти психолінгвістики (судова психолінгвістика, психолінгвістика допиту, ідентифікація мовлення, мова і гендер, технології мовленнєвого впливу, техніка НЛП).

12. Квантитативна лінгвістика. Об'єкт, предмет, завдання й методи квантитативної лінгвістики. Основні поняття квантитативної лінгвістики.
13. Корпусна лінгвістика. Об'єкт, предмет, завдання й методи корпусної лінгвістики. Корпуси текстів та їх типи.
14. Лексикографія як прикладна лінгвістична дисципліна. Об'єкт, предмет і завдання лексикографії. Історія лексикографії.
15. Комп'ютерна лексикографія. Напрями комп'ютерної лексикографії. Комп'ютерні словники та їх типи.
16. Словник. Базові параметри типологізації словників. Словникова стаття та її будова.
17. Термінознавство, термінографія. Їх напрями. Термін як основна одиниця термінознавства. Ознаки термінів. Лінгвістична термінологія як особлива терміносистема. Лінгвістична термінографія. Державні стандарти термінів і визначень.
18. Об'єкт, предмет, основні поняття етнолінгвістики.
19. Актуальні проблеми соціолінгвістики. Мовна ситуація, її типи та складові.
20. Мова й держава. Політична лінгвістика, її об'єкт, предмет, завдання та методи.
21. Політичний дискурс. Жанри політичної комунікації.
22. Предмет семіотики. Знакова природа інформації. Знаковий характер мови. Типи мовних знаків та їх характеристика.
23. Проблеми акцентології, етимології та лексико-семантичної системи мови.
24. Типологія мов та мовні універсалії.
25. Транскрипція, її різновиди (фонетична, фонематична, практична). Система транслітерації. Міжнародний фонетичний алфавіт.
26. Прикладні аспекти фонетики. Фоніка і фоносемантика.
27. Основи автоматичного розпізнавання та розуміння мовлення.
28. Машинна морфологія. Машинна морфологія, предмет і завдання машинної морфології. Напрями морфологічного аналізу. Методи автоматичного морфологічного аналізу тексту. Сучасний стан морфологічного аналізу.
29. Автоматичний синтаксичний аналіз тексту.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Навчально-методична карта дисципліни «Прикладна лінгвістика»

XI семестр

Разом: 120 год.: лекції – 18 год., семінарські заняття – 18 год., самостійна робота – 48 год., модульний контроль – 6 год., екз. – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль І		Змістовий модуль ІІ		Змістовий модуль ІІІ		
Назва модуля	Прикладна лінгвістика в аспекті сучасних наукових парадигм		Лексикографія та корпусна лінгвістика. Прикладні аспекти комп'ютерної лінгвістики		Мовна і мовленнєва діяльність людини крізь призму прикладної лінгвістики		
Теми лекцій та семінарів	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7
Присутність на лекціях	1	1	1	2	1	1	2
Присутність на семінарах			2	2	2	1	2
Бали за роботу на лекціях та семінарах			20	20	20	10	20
Виконання самостійної роботи	5		5		5		
Проміжний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модулі	32 бали		77 балів		89 балів		
Загальна кількість	198 балів						
Підсумковий	Екзамен (40 балів)						

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Баранов А.Н. Введение в прикладную лингвистику. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 360 с.
2. Карпіловська Є.А. Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2006. – 188 с.
3. The Handbook of Applied Linguistics / *Alan Davies, Catherine Elder, Eds.* – Oxford : Blackwell Publishing Ltd, 2004. – 866p.
4. A guide in APPLIED LINGUISTICS for students of Linguistics (compiled by V. Yakuba from the Routledge Handbook of Applied Linguistics, ed. James Simpson, 2011) - Kyiv, 2013.

Додаткова література:

1. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу / Ірина Олександрівна Голубовська. – К. : Логос, 2004. – 284 с.
2. Жаботинская С. А. Теория номинации: когнитивный ракурс / С. А. Жаботинская // Вестник МГЛУ. – Вып. 478 : Лексика в разных типах дискурса. – М., 2003. – С. 145–164.
3. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси / Віталій Жайворонок. – К. : Довіра, 2007. – 262 с.
4. Залевская А.А. Введение в психолингвистику / А.А. Залевская. – М. : Российский государственный гуманитарный университет. – 1999. – 349 с.
5. Клименюк А. В. Методология и методы научного исследования / А.В. Клименюк. – К. : “Милениум”, 2005. – 186 с.
6. Кушнерик В. І. Фоносемантизм у германських і слов'янських мовах / В. І. Кушнерик. – Чернівці : Рута, 2004. – 415 с.
7. Левицький А. Е. Етнономінації у дзеркалі міжкультурної комунікації: Монографія / А. Е. Левицький, Ю. В. Святюк. – К. : Логос, 2011. – 192 с.
8. Лотман Ю. М. Семиосфера / Ю. М. Лотман. – СПб : "Искусство–СПб", 2001. – 704 с.

9. Мізін К. І. Лінгвістичний і лінгвокультурологічний статуси образу-еталона (на матеріалі української, німецької, англійської та російської мов) / К. І. Мізін // Мовознавство. – 2007. – №2. – С. 68–72.
10. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Павлюк Лариса Степанівна. – Львів : ПАІС, 2006. – 120 с.
11. Петлюченко Н. В. Харизматика: мовна особистість і дискурс : монографія / Н. В. Петлюченко. – Одеса : Астропринт, 2009. – 464 с.
12. Петренко В. Ф. Основы психосемантики / В. Ф. Петренко. – Смоленск : Изд-во СГУ, 1997. – 400 с.
13. Пинкер С. Язык как инстинкт / Стивен Пинкер; [Пер. с англ. / Общ. ред. В. Д. Мазо]. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 456 с.
14. Пирс Ч. Начала прагматизма / Ч. Пирс. – СПб. : Алетейя, 2000. – 352 с.
15. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно–дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 332 с.
16. Abbot V., Black J., Smith E. The representation of scripts in memory / V. Abbot, J. Black, E. Smith // Journal of memory and language. – 1985. – № 24. – P. 179–199.
17. Chandler D. Semiotics : the basics / D. Chandler D. – London [etc.] : Routledge, 2007. – XVIII, 307 p.
18. Evans V. Cognitive linguistics : An Introduction / Vyvyan Evans and Melanie Green. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2006. – 830 p.

9. Додаткові ресурси

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.academia.edu/>
2. Library of Congress. [electronic resource]. – access mode : <http://www.loc.gov/>

Адреси бібліотек

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, пр. 40-річчя Жовтня, 3

2. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки, бульвар Давидова, 2/7.
3. Національна Парламентська бібліотека, Голосіївський проспект, 84.

Інтернет-ресурси:

1. Корпус української мови. [electronic resource]. – access mode : mova.info
2. British National Corpus. [electronic resource]. – access mode : www.natcorp.ox.ac.uk/
3. Etymological Dictionary of Modern English / Ed. by D. Harper. [electronic resource]. – access mode : <http://www.etymonline.com>
4. Germanic etymology. [electronic resource]. – access mode : <http://starling.rinet.ru/cgi-bin/query.cgi?basename=\data\ie\germet&root=config&morpho=0>